

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**СИЛАБУС ВИБІРКОВОГО ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ
«ФІНАНСОВИЙ РИНОК»**

Мова навчання – *українська*

Шифр та найменування галузі знань *07 «Управління та адміністрування»*

Код та найменування спеціальності *071 «Облік і оподаткування»*

Освітньо-професійна програма *Облік і аудит*

Ступінь вищої освіти *бакалавр*

Затверджено на засіданні

Методичної Ради зі спеціальності *№ 071 Облік і оподаткування*
« 25 » жовтня 2023 р. протокол № 10.

Реєстраційний номер в навчальному відділі НЦООП

К 18-06

1. Загальна інформація

Кафедра: [Кафедра обліку та аудиту](#)
Викладач: Тарасова Олена Валентинівна, доцент кафедри обліку та аудиту, кандидат економічних наук

Контакти:
tarasovaelenaonft@gmail.com
048-712-42-99

[Профайл](#)

Освітній компонент викладається на *третьому* курсі у *п'ятому* семестрі для денної та заочної форм навчання

Кількість: кредитів -4 , годин – 120

Аудиторні заняття, годин:	всього	лекції	практичні
Денна	40	20	20
Заочна	16	8	8
Самостійна робота, годин	Денна – 80		Заочна – 104

[Розклад занять](#)

2. Анотація освітнього компоненту

Освітній компонент (ОК) «ФІНАНСОВИЙ РИНОК»

Фінансовий ринок є важливим каналом фінансування економіки, фундаментом фінансової системи, що надає їй стабільності й усталеності. Дисципліна «Фінансовий ринок» - це основний загальнотеоретичний курс знань з сутності грошових та економічних взаємозв'язків, які виникають у процесі перерозподілу фінансових ресурсів на фінансовому ринку між державою, юридичними та фізичними особами шляхом формування фондів цільового призначення через систему фінансових посередників.

Викладання дисципліни «Фінансовий ринок» базується на загальноекономічних знаннях студентів. Вивчення питань навчальної програми поєднується з економічним аналізом сучасного стану і перспектив розвитку фінансового ринку. Комплекс питань, пов'язаних з функціонуванням фінансового ринку, вимагає досить глибоких знань в області законодавчого регулювання та державного управління процесами на фінансовому ринку. Тому актуальність вивчення курсу «Фінансовий ринок» не викликає сумнівів.

Освітній компонент «Фінансовий ринок» базується на знаннях, отриманих здобувачем вищої освіти в результаті вивчення освітніх компонент «Фінанси», «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Бухгалтерський облік», «Фінансовий облік».

3. Мета освітнього компоненту

Мета освітнього компоненту – оволодіння системними знаннями щодо базових понять у сфері фінансового ринку, змісту окремих напрямків фінансової діяльності на різних сегментах фінансового ринку та їх взаємозв'язку. Знання цих питань необхідні здобувачу вищої освіти, щоб об'єктивно оцінювати економічні процеси, які відбуваються в суспільстві, розуміти сутність і тенденції розвитку фінансового ринку, вміти вирішувати актуальні питання теорії та практики функціонування фінансового ринку, оцінки доходності та ризику його фінансових інструментів, різноманітних послуг фінансових посередників.

4. Компетентності та програмні результати навчання

У результаті вивчення освітнього компоненту «ФІНАНСОВИЙ РИНОК» здобувач вищої освіти отримує наступні програмні компетентності та програмні результати навчання, які визначені в [Стандарті вищої освіти зі спеціальності 071 ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ](#) та [освітньо-професійній програмі «ОБЛІК І АУДИТ» підготовки бакалаврів.](#)

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері обліку, аудиту та оподаткування або в процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів економічної науки і характеризується комплексністю й невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

- ЗК 01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
 ЗК 04. Здатність працювати автономно.
 ЗК 09. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так й письмово.
 ЗК 12. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК 01. Здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, робити узагальнення стосовно оцінки прояву окремих явищ, які властиві сучасним процесам в економіці.

Програмні результати навчання:

- ПР 07. Знати механізми функціонування бюджетної і податкової систем України та врахувати їх особливості з метою організації обліку, вибору системи оподаткування та формування звітності на підприємстві.
 ПР 11. Визначити напрями підвищення ефективності формування фінансових ресурсів, їх розподілу та контролю використання на рівні підприємств різних організаційно-правових форм власності.
 ПР 17. Вміти працювати як самостійно, так і в команді, проявляти лідерські якості та відповідальність у роботі, дотримуватися етичних принципів, поважати індивідуальне та культурне різноманіття.

5. Інформаційний обсяг освітнього компоненту

5.1 Перелік лекційних завдань

Тема	Зміст теми	Кількість годин	
		денна	заочна
Змістовний модуль 1. ОСНОВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РИНКІВ			
1	Сутність і значення фінансового ринку. Сутність і значення фінансового ринку, його роль у мобілізації та розподілі фінансових ресурсів. Функції фінансового ринку. Суб'єкти фінансового ринку та їх функції. Структура фінансового ринку. Класифікація фінансових ринків.	2	2
2	Цінні папери. Поняття і види цінних паперів. Векселі. Визначення і види облігацій.	2	1
3	Акції. Акціонерні товариства – емітенти акцій. Визначення і види акцій. Вартість акцій та оцінка акціонерного капіталу. Акціонерні товариства – емітенти акцій.	2	1
4	Похідні фінансові інструменти. Ринок похідних фінансових інструментів. Ф'ючерсні угоди і механізм їх укладання. Визначення і види форвардних угод. Відмінності між ф'ючерсами і форвардами.	2	1
Змістовний модуль 2. СЕГМЕНТИ ФІНАНСОВОГО РИНКУ			
5	Фінансові послуги. Ринок фінансового посередництва. Андеррайтинг і приватне розміщення цінних паперів. Агентські	2	0,5

	послуги. Лізингові послуги. Факторингові послуги. Брокерська діяльність. Дилерська діяльність.		
6	Фондовий ринок. Основи функціонування фондового ринку. Біржовий фондовий ринок. Фондовий ринок України.	2	0,5
7	Фондові індекси і рейтинги. Біржові фондові індекси. Рейтинги фондового ринку.	2	0,5
8	Кредитний ринок. Основи організації кредитного ринку. Банківське кредитування. Державний кредит, його форми та види.	2	0,5
9	Валютний ринок. Основи функціонування валютного ринку. Суб'єкти і об'єкти валютного ринку. Валютний курс. Механізм здійснення операцій на міжбанківському валютному ринку.	2	0,5
10	Міжнародний фінансовий ринок. Основи функціонування міжнародного фінансового ринку. Міжнародний ринок акцій. Міжнародний ринок облігацій.	2	0,5
Разом за ОК:		20	8

5.2 Перелік практичних робіт

№ з/п	Назва практичної роботи	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1	Сутність і значення фінансового ринку.	2	1
2	Цінні папери.	2	1
3	Акції. Акціонерні товариства – емітенти акцій.	2	1
4	Похідні фінансові інструменти.	2	1
5	Фінансові послуги.	2	1
6	Фондовий ринок.	2	0,5
7	Фондові індекси і рейтинги.	2	0,5
8	Кредитний ринок.	2	0,5
9	Валютний ринок.	2	0,5
10	Міжнародний фінансовий ринок.	2	1
Всього за ОК:		20	8

5.3 Перелік завдань до самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		форма навчання	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
1	Опрацювання лекційного матеріалу за темами:	10	20
	Тема 1. Сутність і значення фінансового ринку.	1	2
	Тема 2. Цінні папери.	1	2
	Тема 3. Акції. Акціонерні товариства – емітенти акцій.	1	2
	Тема 4. Похідні фінансові інструменти.	1	2
	Тема 5. Фінансові послуги.	1	2
	Тема 6. Фондовий ринок.	1	2
	Тема 7. Фондові індекси і рейтинги.	1	2
	Тема 8. Кредитний ринок.	1	2
	Тема 9. Валютний ринок.	1	2
	Тема 10. Міжнародний фінансовий ринок.	1	2

2.	Підготовка до практичних занять:	20	20
	Тема 1. Сутність і значення фінансового ринку.	2	2
	Тема 2. Цінні папери.	2	2
	Тема 3. Акції. Акціонерні товариства – емітенти акцій.	2	2
	Тема 4. Похідні фінансові інструменти.	2	2
	Тема 5. Фінансові послуги.	2	2
	Тема 6. Фондовий ринок.	2	2
	Тема 7. Фондові індекси і рейтинги.	2	2
	Тема 8. Кредитний ринок.	2	2
	Тема 9. Валютний ринок.	2	2
	Тема 10. Міжнародний фінансовий ринок.	2	2
3	Виконання індивідуальних навчально-дослідних завдань	50	64
	Всього	80	104

6. Система оцінювання та вимоги

Контроль успішності навчання здобувача проводиться у формах вхідного, поточного і підсумкового контролів.

Вхідний контроль якості навчання здійснюється на початку курсу проведенням перевірки залишкових знань здобувачів за ОК, що забезпечують вивчення даного освітнього компоненту (діагностика первинних знань здобувачів).

Формами поточного контролю є:

- модульні контрольні роботи;
- тестування знань здобувачів з певних тем або з певних окремих питань ОК;
- виконання і захист практичних робіт;
- усне опитування.

Підсумковий контроль – *екзамен*

Нарахування балів:

Вид роботи, що підлягає контролю	Максимальна кількість оціночних балів	
	Денна	Заочна
Змістовний модуль 1. ОСНОВИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РИНКІВ		
Практичні роботи*	15	20
Самостійна робота*	15	15
Тестування*	5	-
Всього за змістовний модуль 1	35,0	35,0
Змістовний модуль 2. СЕГМЕНТИ ФІНАНСОВОГО РИНКУ		
Практичні роботи*	15	20
Самостійна робота*	15	15
Тестування	5	-
Всього за змістовний модуль 2	35,0	35,0
Екзамен	30,0	30,0
Всього	100,0	

*Є можливість визнання результатів неформальної освіти відповідно до п.2 [Положення про порядок перезарахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в Одеському національному технологічному університеті](#).

Критерії оцінювання програмних результатів навчання здобувачів Підсумковий контроль – екзамен

27-30 балів	якщо здобувач демонструє повні й глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь і навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, вміння приймати необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях, вільне володіння науковими термінами, високу комунікативну культуру	відмінно
23-26 балів	якщо здобувач виявляє дещо обмежені знання навчального матеріалу, допускає окремі несуттєві помилки й неточності	дуже добре
18-22 бали	якщо здобувач засвоїв основний навчальний матеріал, володіє необхідними вміннями та навичками для вирішення стандартних завдань, проте при цьому допускає неточності, не виявляє самостійності суджень, демонструє недоліки комунікативної культури	задовільно
0-17 балів	якщо здобувач не володіє необхідними знаннями, вміннями й навичками, науковими термінами, демонструє низький рівень комунікативної культури	незадовільно

Практичні роботи (оцінювання однієї роботи)

Бали		Критерії оцінювання	Оцінка
денна	Заочна		
2,5-3,0 балів	9,0-10,0 балів	Практична робота відпрацьована та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді	відмінно
2,0-2,4 балів	8,0 -8,9 балів	Практична робота відпрацьована та вчасно захищена, при відповіді допущені неточності	дуже добре
1,5-1,9 балів	7,0 – 7,9 балів	Практична робота відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки	добре
1,0-1,4 балів	5,0 – 6,9 балів	Практична робота відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки	достатньо
0-0,9 балів	0 – 4,9 балів	Практична робота не відпрацьована або дані незадовільні відповіді	незадовільно

Тестування (оцінювання)

4,0 - 5,0 балів	90 - 100 % правильних відповідей	відмінно
3,0 - 3,9 балів	74 – 89 % правильних відповідей	дуже добре
2,0 – 2,9 балів	60 – 73 % правильних відповідей	добре
1,0 – 1,9 балів	35 – 59 % правильних відповідей	достатньо
0 – 0,9 балів	0-35 % правильних відповідей	незадовільно

Самостійна робота (оцінювання для денної та заочної форм навчання)

13,0-15,0 балів	Самостійна робота відпрацьована та вчасно захищена, надані повні обґрунтовані відповіді	відмінно
11,0 -12,9 балів	Самостійна робота відпрацьована та вчасно захищена, при відповіді допущені неточності	дуже добре
9,0 – 10,9 балів	Самостійна робота відпрацьована, відповіді неповні, допущені помилки	добре
5,0 – 8,9 балів	Самостійна робота відпрацьована, відповіді незадовільні, допущені грубі помилки	достатньо
0 – 4,9 балів	Самостійна робота не відпрацьована або дані незадовільні відповіді	незадовільно

7. Засоби діагностики успішності навчання

Методи навчання, які використовуються у процесі проведення занять, а також самостійних робіт за ОК:

Лекційні заняття: *Словесні методи:* розповідь, пояснення, бесіда, дискусія; *Наочні:* ілюстрація, спостереження, демонстрація; *пояснювально-демонстративний метод, проблемний виклад.*

Практичні заняття: *аналіз конкретних ситуацій (проблемних, звичайних, нетипових); групове обговорення питання; дискусії, виконання ситуаційно-розрахункових задач, інтерактивні методи навчання (проблемне навчання, робота в малих групах, кейс-метод, мозковий штурм, проєктний метод), технології опрацювання дискусійних питань.*

Самостійна робота: *робота з навчально-методичними матеріалами, робота зі статистично-аналітичними звітами, науково-дослідна робота студентів (методи пізнання, аналогій, оцінка, ілюстрація тощо), створення презентації за заданими темами.*

Тестування: *метод оволодіння лекційним матеріалом: онлайн -тестування.*

8.Інформаційні ресурси

Базові (основні):

1.Кащена, Наталія Борисівна. Операції підприємства з цінними паперами: організаційно-методичні аспекти обліку, аналізу і аудиту [Електронний ресурс] : монографія / Н. Б. Кащена, І. П. Порсюрора ; Харків. держ. ун-т харчування та торгівлі. — Харків : Вид-во Іванченка І.С., 2021. — 355 с. ISBN 978-617-7879-89-2

<http://elib.hduht.edu.ua/jspui/handle/123456789/6473>

2. Тарасова, О. В. Конспект лекцій з курсу "Фінанси" [Електронний ресурс] : для здобувачів вищої освіти СВО "Бакалавр" спец. 071 "Облік і оподаткування" галузі знань 07 "Управління та адміністрування" освітньо-професійної програми "Облік і аудит" ден. та заоч. форм навчання / О. В. Тарасова ; Каф. обліку та аудиту. — Одеса : ОНТУ, 2022. — 61 с. — Електрон. текст. дані.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHT.1938497>

3. Тарасова, О. В. Конспект лекцій з курсу "Фінанси, гроші та кредит" [Електронний ресурс] : для студентів спец. 073 ден. та заоч. форми навчання / О. В. Тарасова ; відп. за вип. В. В. Немченко ; Каф. обліку та аудиту. — Одеса : ОНАХТ, 2020. — Електрон. текст. дані: 40 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentView?docid=OdONAHT.1309179&field=0>

4.Фінанси, банківська справа та страхування. Менеджмент публічних фінансів [Електронний ресурс] : підручник для магістрів / П. О. Нікіфоров, О. М. Гладчук, Н. А. Бак та ін. ; за ред. П. О. Нікіфорова, Н. А. Бак ; Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича. — Чернівці, 2020. — 256 с. <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHT.2241920>

5. Haberly, Daniel. Sticky power : global financial networks in the world economy [Текст] / D. Haberly, D. Wójcik. — Oxford : Oxford University Press, 2022. — 371 p. : online resource.

<https://www.loc.gov/item/2021758661>

6. The (Near) Future of Central Bank Digital Currencies : Risks and Opportunities for the Global Economy and Society [Електронний ресурс] / edited by : N. Bilotta, F. Botti. — Bern ; New York : Peter Lang, [2021]. — 200 p. : online resource. — (Global politics and security ; Vol. 7). ISBN 978-3-0343-4275-9

<https://tile.loc.gov/storage-services/master/gdc/gdcebookspublic/20/20/71/85/22/2020718522/2020718522.pdf>

Додаткові:

7. Науково-методичні засади оцінки бізнесу в умовах Євроінтеграції [Текст] : монографія / В. В. Немченко, О. П. Антонюк, П. О. Антонюк та ін. ; за ред. В. В. Немченка ; Одес. нац. акад. харч. технологій. — Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2019. — 214 с. : табл., рис. — Бібліогр.: с. 200-213. ISBN 9978-617-7675-94-4

<https://card-file.ontu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/aa409ee3-d8bd-42f5-91e6-afb0e038cccf/content>

8. Еш, Світлана Миколаївна. Ринок фінансових послуг [Текст] : підручник / С. М. Еш ; Нац. ун-т харч. технологій. — Київ : ЦУЛ, 2015. — 400 с. <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ-cnv.BibRecord.135576>

9. Тарасова, О. В. Конспект лекцій з курсу "Фінансовий ринок" [Електронний ресурс] : для студентів напряму підгот. 071 ден. та заоч. форм навчання / О. В. Тарасова ; відп. за вип. В. В. Немченко ; Каф. обліку та аудиту. — Одеса : ОНАХТ, 2018. — Електрон. текст. дані : 54 с. <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ-cnv.BibRecord.166136>

10. Тарасова, О. В. Методичні вказівки до практичних занять з курсу "Фінансовий ринок" [Електронний ресурс] : для студентів, які навчаються за навч. планами бакалаврів напряму спец. 071 "Облік і оподаткування" заоч. форми навчання / О. В. Тарасова ; відп. за вип. В. В. Немченко ; Каф. обліку та аудиту. — Одеса : ОНАХТ, 2018. — Електрон. текст. дані : 15 с. <https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ-cnv.BibRecord.166165>

11. Тарасова, О. В. Методичні вказівки до самостійної роботи з курсу "Фінансовий ринок" [Електронний ресурс] : для студентів, які навчаються за навч. планами бакалаврів спец. 071 "Облік і оподаткування" заоч. форми навчання / О. В. Тарасова ; відп. за вип. В. В. Немченко ; Каф. обліку та аудиту. — Одеса : ОНАХТ, 2018. — Електрон. текст. дані : 27 с.

<https://elc.library.ontu.edu.ua/library-w/DocumentDescription?docid=OdONAHТ-cnv.BibRecord.166166>

12. Офіційний веб-портал «Законодавство України» <https://zakon.rada.gov.ua/laws>

13. Урядовий портал <https://www.kmu.gov.ua/>

14. Офіційний веб-портал Міністерства юстиції України <https://minjust.gov.ua/>

15. Навчально-методичний кабінет кафедри обліку та аудиту ОНТУ, ауд. А-301.

16. Бібліотека ОНТУ.

17. Одеська національна наукова бібліотека.

18. Національна бібліотека України ім. Вернадського <http://www.irbis-nbuv.gov.ua>

9. Політика освітнього компоненту

Політика всіх освітніх компонент в ОНТУ є уніфікованою та визначена з урахуванням законодавства України, [Корпоративному кодексу ОНТУ](#), [Кодексу академічної доброчесності ОНТУ](#), [Положення про організацію освітнього процесу ОНТУ](#), [Положення про порядок перезарахування результатів навчання \(навчальних дисциплін\) в ОНТУ](#), [вимог ISO](#)

9001:2015 та роботодавців

Викладач

/ПІДПИСАНО/

Олена ТАРАСОВА

Розглянуто та затверджено на засіданні кафедри обліку та аудиту

Протокол від «20» жовтня 2023 р. № 4

Завідувач кафедри

/ПІДПИСАНО/

Валерій НЕМЧЕНКО

ПОГОДЖЕНО:

Гарант ОП ОБЛІК І АУДИТ

Професор кафедри обліку та аудиту

/ПІДПИСАНО/

Юрій МЕЛЬНИК